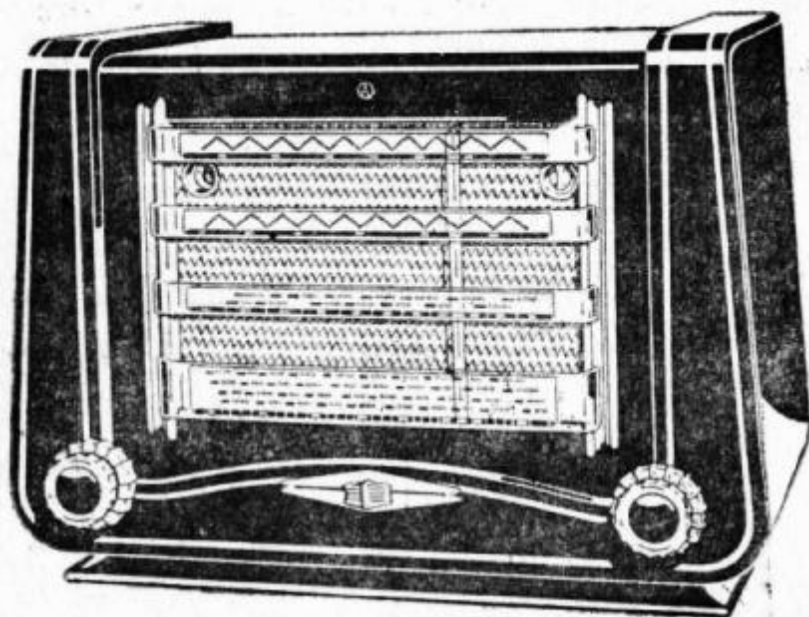

NÁVOD NA OBSLUHU PŘIJIMAČE TESLA „MÁJ 623 A“

Jste majitelem moderního přijímače »MÁJ«. Abyste plně využil všech jeho zařízení a byl s ním dlouho spokojen, přečtěte pozorně tento návod — poví vám vše, co k tomu potřebujete.

Pohled na přijímač

JAK UVÉST PŘIJÍMAČ DO CHODU

Po vybalení přijímače vyšroubujte dva šrouby, kterými je přichycena zadní stěna a vysuňte ji ze zářezu v horní části skříně.

● DŮLEŽITÉ

Při odejmuté zadní stěně a během jakýchkoliv vnitřních zásahů nepřipojujte z bezpečnostních důvodů nikdy přijímač na síť. Přijímač byl v továrně přesně vyvážen, proto netočte a nehýbejte součástkami, umístěnými uvnitř přijímače.

● ELEKTRONKY

Přesvědčte se podle obrázku, zda jsou elektronky na svých místech. Normálně jsou elektronky zasazeny do svých objímek již v továrně. Kdyby však byla některá ze své objímky vsunuta, nebo kdyby bylo nutno některou nahradit, postupujte následovně:

Patice elektronek jsou opatřeny vodícím klíčovým kuličkem. Zasuňte kuliček do otvoru ve středu příslušné objímky, elektronku pomalu natáčejte až zapadne a pak ji zatlačte do objímky. Elektronku lze vyjmout prostým vytáhnutím. Při vyjímání elektronku nepačte ani nenatáčejte, mohli byste ji snadno zničit.

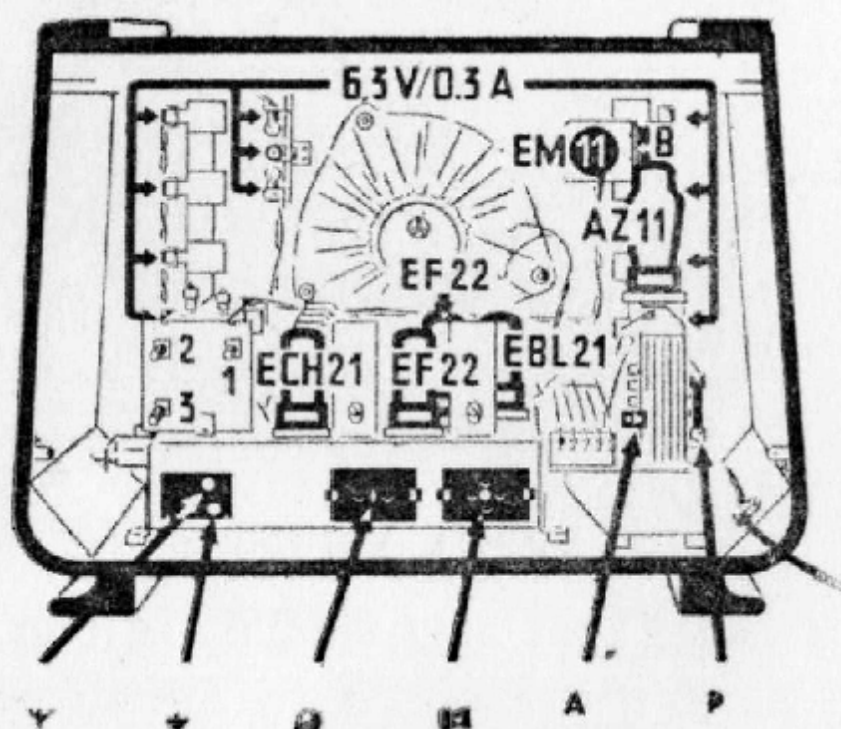
Při osazování přijímače optickým indikátorem vyladění EM 11 uvolněte nejprve po vyšroubování šroubků »B« (viz obr.) držák jeho objímky.

● STUPNICOVÉ ŽÁROVKY

Při výměně některé stupnicové žárovky 6,3 V/0,3 A stáhněte její pérový držák s nosníku, na kterém je nasunut. Žárovku pak snadno vyšroubujete.

● PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Před připojením na síť je nutno dbát, aby byla vždy přišroubována zadní stěna. Přijímač lze napájet pouze ze střídavé sítě 50 per/sec. o napětí 110, 125, 150, 220 a 245 V. Než zasunete vidlici přívodní šňůry do síťové zásuvky, přesvědčte se, je-li přijímač přepnut na napětí sítě vašeho bytu. Údaj o druhu proudu ve svém bytě zjistíte nejlépe podle štítku elektroměru. Jednopolová zástrčka »A« (viz obrázek), označená bíle, musí být zasunuta do kontaktu síťového transformátoru tak, aby byla viditelná otvorem zadní stěny s údajem napětí vaší připojky.

Y antena — Z uzemnění — D přípojka gramofonové přenosky — R přípojka dalšího reproduktoru — P tepelná pojistka — A zástrčka přepojovače napětí — B šrouby držáku indikátoru vyladění — 1, 2, 3 ladění pro místní příjem.

● POJISTKA

Přijímač je proti vážnějším poškozením elektrickým proudem chráněn tepelnou pojistkou »P«. Přetaví-li se pojistka, smí být nahrazena novou teprve po odstranění závady.

● PŘIPOJOVACÍ ZDÍRKY

Přívod od anteny zasuňte do zdířky, označené Y přívod od uzemnění do zdířky, označené Z. Na zdířky, označené R můžete připojit další nízkoohmový reproduktor (impedance 5 Ohmů), tedy reproduktor bez výstupního

transformátoru. Zapojíte-li přívodní kuličky dalšího reproduktoru do zdířek položených svisle, vypnete reproduktor přijímače; zapojíte-li je do zdířek položených vodorovně, hrají oba reproduktory. Na zdířky, označené $\ominus$, se zapojí přívody od gramofonové přenosky (živý konec na zdířku, označenou Δ .)

● PŘEHRAVÁNÍ GRAMOFONOVÝCH DESEK

Přijímačem lze přehrávat jak gramofonové desky standardního typu, tak dlouhohrající desky s mikrozáznamem.

Pro přehrávání dlouhohrajících gramofonových desek přepněte vlnový přepínač (pravý knoflík menšího průměru) do pravé krajní polohy. Přepnutí indikuje červené světlo indikátoru provozu. Pro přehrávání standardních desek přepněte vlnový přepínač o jednu polohu doleva, indikovanou zeleným světlem indikátoru provozu.

Hlasitost a zabarvení reprodukce se řídí stejnými knoflíky jako u rozhlasu.

● ANTENA A UZEMNĚNÍ

Chcete-li přijímač plně využít, připojte jej na dobrou vnější antenu, neboť příjem, kterého dosáhnete, závisí ve velké měrou na použité anteně a uzemnění. Dobrá antena má být zavěšena co možno nejvýše ve volném prostoru, v délce 20—25 m (i se svodem). V oblastech, zamořených poruchami, doporučuje se použít anteny se stíněným svodem, pak je však nutno prodloužit antenu o stejnou délku, jakou má její stíněná část. Antenu umístěte pokud možno daleko od rušivých zdrojů (elektromotorů, vedení silnoproudých, telefonních atd.) a od kovových žlabů střech a okapů. Přijímač postavte co nejbližší místům, kde je antena zavedena dovnitř místnosti.

Z nouze nebo při jiných podmínkách stačí k příjmu silných vysílačů také náhražková nebo pokojová antena. Rovněž uzemňovacího vedení lze použít jako anteny; v tom případě zůstává uzemňovací zdířka volná. Uzemnění proveďte měděným drátem o průměru asi 1,5 mm a vedte jej co nejkratší cestou k uzemňovací desce, k trubce nebo vodovodnímu potrubí. Uzemňovací desku nebo trubku nutno zakopat nebo zarazit do země, aby dosahovala stále vlhké půdy. Uzemňujete-li na vodovodní potrubí, je třeba trubku v místě připojení leskle oškrabat a použít dobře přiléhající svorky.

OBSLUHA PŘIJÍMAČE

● SÍTOVÝ SPINAČ A REGULÁTOR HLASITOSTI

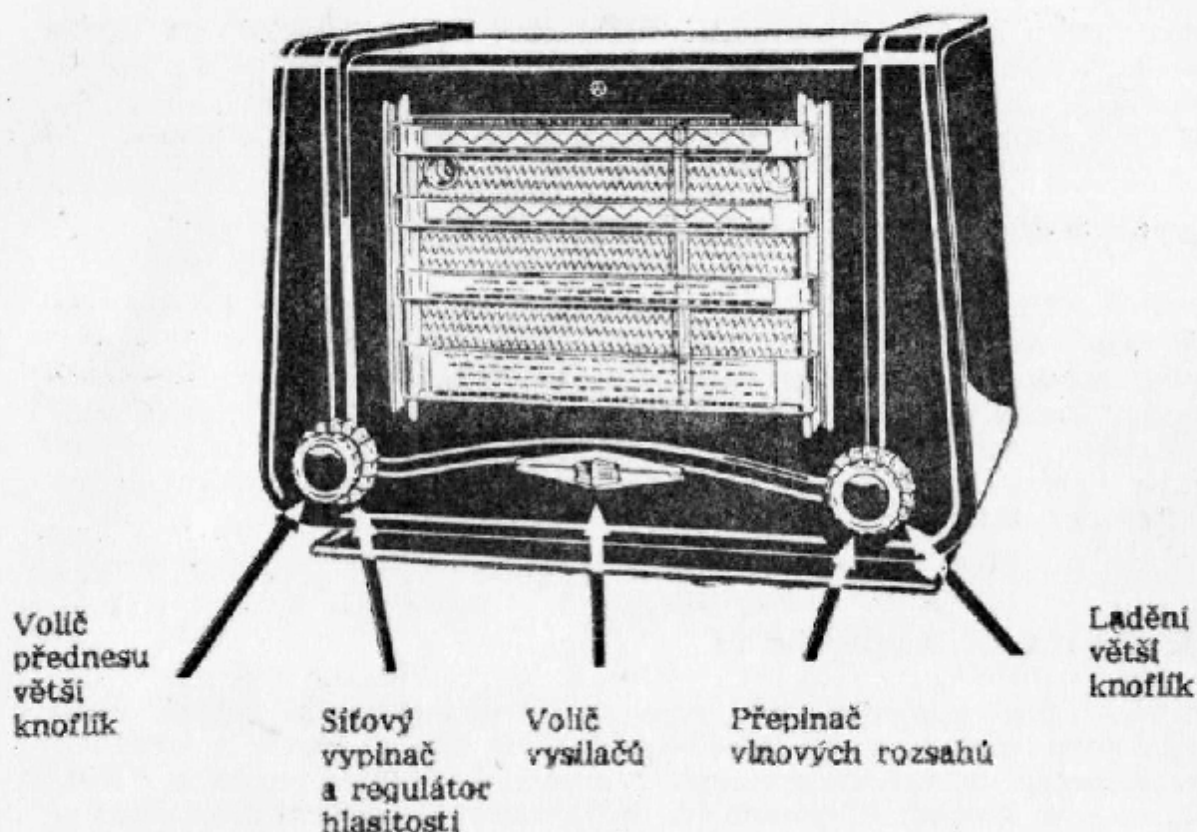
(levý knoflík malého průměru).

Je-li přijímač připraven k provozu podle předchozích pokynů, zapněte jej vysunutím knoflíku, až uslyšíte klapnutí.

Zapnutí přijímače je indikováno rozsvícením některé z kontrolních žárovek. Otáčením knoflíku ve směru pohybu hodinových ručiček se zesiluje reprodukce, opačným směrem zeslabuje.

Přijímač se vypíná zasunutím knoflíku, až opět klapne vypínač.

● **VLNOVÝ PŘEPÍNAČ** (pravý knoflík menšího průměru).

Knoflíkem se zapíná žádaný vlnový rozsah, nebo se přijímač přepíná na přehrávání gramofonových desek. Zapnutý vlnový rozsah ukazuje rozsvícením příslušná ladící stupnice.

Přijímač je přepnut při přepínání zleva doprava

v první poloze na I. krátkovlnný rozsah	13,5 — 20 m
v druhé poloze na II. krátkovlnný rozsah	24,5 — 52 m
v třetí poloze na středovlnný rozsah	187 — 572 m
ve čtvrté poloze na dlouhovlnný rozsah	1000 — 2000 m
v páté poloze na přehrávání standardních desek	
v šesté poloze na přehrávání dlouhohrajících desek	

Přepínač vlnových rozsahů pracuje jen tehdy, je-li páčka voliče vysilačů ve střední poloze.

● **LADĚNÍ KNOFLÍKEM** (pravý knoflík většího průměru).

Jsou-li elektronky zahřátý (asi 15 vteřin po zapnutí přijímače) a zvolen příslušný rozsah, nařídíte otáčením knoflíku stupnicový ukazatel tak, aby se kryl s políčkem nebo ukazoval přibližnou vlnovou délku žádaného vysilače. Je-li žádaný vysilač na středních nebo dlouhých vlnách, přepněte knoflík voliče přednesu (levý knoflík většího průměru) na úzké pásmo, t. j. do druhé polohy, otáčíte-li knoflíkem ve směru pohybu hodinových ručiček. Jemným natáčením knoflíku v obou směrech opravte ladění podle optického ukazatele vyladění (magického oka), aby přednes byl co nejlepší a obsahoval co nejvíce hlubokých tónů bez ohledu na to, zda ukazatel kryje přesně střed značky.

Přijímač je přesně naladěn, je-li vzdálenost mezi zeleně svítícími ploškami ukazatele vyladění co nejmenší. Ukazatel citlivosti má dvě různě citlivé části; svítící plošky méně citlivé části se přibližují jen při naladění na silný vysilač. Je-li při ladění knoflík regulátoru hlasitosti vytočen zcela doleva je ladění tiché bez vedlejších šumotů.

nenaladěno

naladěno
na slabý vysílač

naladěno
na silný vysílač

Na krátkých vlnách (13,5—52 m) pracují téměř všechny vysílače v pásmech, označených na stupnici řadou drobných čtverečků. Poněvadž na těchto pásmech je ostrost ladění podstatně větší než na středních a dlouhých vlnách, nutno natáčet ladícím knoflíkem velmi opatrně.

● VOLIČ PŘEDNESU (levý knoflík většího průměru)

Zabarvení reprodukce a současně odladivost (selektivitu) přijímače řídíme knoflíkem voliče přednesu. Jednotlivé polohy při přepínání zprava doleva mají následující význam a použití:

1. poloha — potlačuje hluboké tóny — místní a silné vysílače, řeč.
2. poloha — nejmenší odladivost — místní a silné vysílače, hudba.
3. poloha — střední odladivost — středně silné vysílače, řeč i hudba.
4. poloha — největší odladivost — slabé a vzdál. vysílače, řeč i hudba.
5. poloha — potlačuje vysoké tóny — rušené vysílače, řeč i hudba.

Užívejte podle možností pro přednes hudby polohu 2, kdy je jakost přednesu nejlepší. Je-li však přijímaný vysílač slabý nebo rušený, využijte ostatních poloh s větší odladivostí.

Při řeči lze srozumitelnost některých vysílačů zlepšit, přepnete-li volič přednesu do 1. polohy, v níž jsou hluboké tóny částečně potlačeny. Přepnutím voliče přednesu do levé krajní polohy (poloha 5) lze mnohdy zmenšit rušení sousedním vysílačem a při reprodukci gramofonových desek potlačit šumění.

● VOLIČ VYSILAČŮ

Páčkou voliče (uprostřed spodní části skříně) lze okamžitě přepnout přijímač na 3 předem vyladěné silnější vysílače (dva středovlnné a jeden dlouhovlnný) bez ohledu na to, jak je přijímač naladěn. Přepnutí označuje žluté světlo indikátoru provozu.

Naladění vysílačů, zapínaných páčkou voliče, se provádí třemi šrouby s gumovou čepičkou 1, 2, 3 (viz obr.), umístěných v zadní části přístroje. Chcete-li nastavit některou stanici středovlnného nebo dlouhovlnného rozsahu, postupujte takto: silnější, zpravidla místní vysílač naladíte přesně podle pokynů uvedených v odstavci »Ladění« s páčkou voliče ve střední poloze.

Je-li vlna vysílače v rozsahu 195—353 m, přepněte páčku voliče do levé krajní polohy a otáčejte šroubem »1« (viz obrázek),

je-li vlna v rozsahu 333—577 m, přepněte páčku do druhé polohy zleva a otáčejte šroubem »2« (viz obrázek),

jde-li o vysílač dlouhovlnný v rozsahu 1000—1600 m, přepněte do pravé krajní polohy a otáčejte šroubem »3« (viz obrázek),

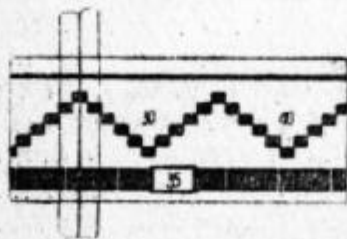
až opět uslyšíte program zvoleného vysílače. Otáčením šroubu ve směru pohybu ručiček hodin ladíte přijímač na kratší vlnu, opačným směrem na vlnu delší. Souhlas programu zvoleného vysílače kontrolujte přepínáním páčky voliče do střední polohy.

Byl-li zhruba naladěn zvolený vysílač, doladíte jej přesně podle indikátoru vyladění s přijímačem přepnutým na úzké pásmo (viz odstavec »Ladění«).

Je-li jednou vysílač naladěn, stačí k vyladění přepnout páčku voliče do příslušné polohy a upravit zabarvení a hlasitost přednesu podle potřeby.

● PŘÍJEM KRÁTKÝCH VLN (13,5—52 m)

Krátké vlny mají tu přednost, že můžete přijímat vysíláče z velkých vzdáleností za poměrně malého rušení příjmu atmosférickými poruchami, které zvláště v létě znemožňují poslech na středních a dlouhých vlnách. Příjem na krátkých vlnách není však tak stálý a spolehlivý, jako na vlnách delších. Jsou dny, kdy je příjem velmi špatný a jindy opět předčí veškerá očekávání. Rovněž se liší podmínky příjmu na různých pásmech. Vlny kratší než 20 m (pásmo 13, 16 a 19 m), jsou t. zv. vlny denní. Vysílací stanice na těchto vlnách můžete nejlépe přijímat, je-li dráha jejich šíření převážně ozářena denním světlem. Vysílače s vlnovou délkou mezi 20—35 m (pásmo 25 a 31 m) jsou dobře slyšitelní ve dne i v noci. Vysílače s délkou vlny kolem 50 m (pásmo 41 a 49 m) jsou vysílače noční, jejichž příjem se daří na větší vzdálenosti, není-li dráha, kterou musí překlenout, ozářena denním světlem.

K opětovnému vyhledání jednou vyladěného vysílače slouží stupňovitě upravené obdélníčky (0—100) krátkovlnných stupnic.

Poznamenáte-li si číslo políčka, které kryje ukazatel při vyladění, jistě jej po druhé snadno najdete. Jako příklad poslouží vedlejší obrázek; ukazatel kryje 25. políčko.

● NĚKOLIK POZNÁMEK

Přijímač byl před odesláním pečlivě přezkoušen a budete-li dbát přesné návodu, poskytne dobré výsledky. Kdyby však proti očekávání nepracoval správně, vyzkoušejte:

1. zda je v zásuvce proud a má-li v ní vidlice přívodní sňůry dobrý dotyk;
2. není-li vypadlá nebo přerušena tepelná pojistka »P« (viz obr.);
3. je-li připojena správně antena a uzemnění;
4. není-li vypojen reproduktor přijímače, přívodů k dalšímu reproduktoru (viz odst. »Připojovací zdíčky«);
5. je-li přijímač správně osazen elektronkami a mají-li tyto dobrý kontakt v objímkách. Nezapomejte-li se některá z elektronek po několika minutách provozu, je asi vadná a nutno ji nahradit novou.

Je-li příjem v blízkosti silného vysílače rušen programem, případně pískotem, pomůže mnohdy zařazení odlaďovače do antenního přívodu. Odlaďovač nutno naladit na vlnu rušícího vysílače.

Při eventuelních závadách obraťte se na nejbližší opravnu, pověřenou prováděním záručních oprav. jejíž adresu vám ochotně sdělí každá prodejna rozhlasových přijímačů.

UPOZORNĚNÍ:

Při reprodukci gramofonových desek mějte v zájmu dobré reprodukce přepínač pro místní příjem ve střední poloze. c Po odstranění vložek uchopte přístroj podle obrázku! ● Nevyjímejte přijímač uchopením za stupnice, mohli byste je poškodit!

